

Svědectví z doby

komunismu očima

herce A. Klepáče

Antonín Klepáč (24. 12. 1951 Praha), mostecký herec, režisér a spoluautor několika divadelních her, poskytl rozhovor v rámci projektu Paměť národa jako svědek komunistického režimu.

Vnímali jste během svých dětských let situaci v Československu?

V podstatě jsem se měl jako každé dítě, nijak zvlášť jsem to nevnímal. Jako kluci jsme si chodili hrát na Smíchovské nádraží, na lupiče, policajty. Běhali jsme po chodbách nahoru a dolů. Vždycky jsme se schovávali v čekárně. V podstatě do svých 14ti - 15ti let jsem prožíval dětství úplně normálně tak, jako vy jej prožíváte dnes.

Jak jste prožil okupaci sovětskými vojsky v roce 1968?

Když v roce 1968 přijela sovětská armáda, my jsme jim říkali „Rusové“, moc jsme je rádi neměli. Já jsem to zažil tenkrát v Praze, bylo to v době, když jsem měl jet na chmel. My jsme se jim snažili vysvětlit, že tu nemusí být, že se tu o sebe umíme postarat, že neděláme nic špatného, ale bohužel nám tady zůstali hodně let.

Jakým způsobem jste se vůbec dostal k herectví?

Po ukončení základní školy jsem šel na konzervatoř, vystudoval jsem herectví. A když jsem vystudoval, začal jsem se svým kolegou hrát divadlo, založili jsme soubor Cvoci.

Museli jsme dávat schvalovat své scénáře, proto jsme dělali klaunské, komické představení s co nejmenším počtem slov. Protože politické uskupení se snažilo ovlivňovat veškeré dění v kultuře, novinách, časopisech i v divadle.

Cvoci to bylo velmi netradiční označení pro hereckou skupinu. Nemělo to dopad na Vaše působení?

Bylo to dobrý, protože když nás jednou pozvali na politickou akci, tak se při představování naší skupiny lidé rozesmáli a oni už nás nechtěli na podobné akce zvat.

Vojna ve své době byla povinná. Zasáhla Vás tato zkušenost také?

Já jsem na vojně nebyl. Během těch dvou let, kdy ostatní museli na vojnu, jsem hrál divadlo a vydělával.

Co jste musel udělat, abyste se dostal do zahraničí?

Buď člověk musel mít příslib nebo na pozvání. Ale protože jsme dělali představení, při kterých se moc nemluvalo, tak nás jednou ministerstvo vyslalo do Belgie na tamější festival, kde jsme měli

ohromný úspěch. Začaly nám chodit nabídky a my jsme následně jezdili do zahraničí, nejdříve na tzv. ministerské zájezdy, které pořádalo ministerstvo kultury. Byli jsme v Kanadě, Americe a jezdili jsme po celé Evropě.

Řešili lidé situaci, že nemohli jezdit do zahraničí?

Lidé si hodně kupovali chaty, vznikaly chatařské kolonie na vesnicích. Na Medníku poblíž Sázavy tatínek koupil pozemek a tam jsme jezdili a stavěli chatu. Tatínek mi říkal: „Vždycky, když jdeš ze školy, přines nějakou cihlu!“ Koupit cihly totiž nebylo kde. V té době se po Praze stále něco stavělo a cihly se válely všude. Takže za týden jsme nastřádali cihly a o víkendu jsme mohli stavět.

Když porovnáte chování lidí dnes a v té době. Je mezi tím nějaký rozdíl?

Lidé, co pracovali ve veřejných službách, byli pořád naštvaní. Zkrátka byli nepříjemní, například prodavačky v zelenině: „Nemáme! Nebude!“ Lidé se hodně na sebe mačkali na poštách, před krámem. Všude do vás drcali a ve frontách jste pořád měli někoho za zády.

Vnímali i Vaši zahraniční kolegové situaci v Československu?

Někteří měli hodně zkreslený názor, protože vůbec v Čechách nebyli a ti, co měli zde přátele, to vnímali správně. Ale pokud jsme mluvili s lidmi, jež o nás nic nevěděli, tak měli zkreslené představy. Říkali nám: „No a proč neřeknete, že je nechcete? Proč jste si je zvolili?“ Lidé se

dokonce báli o tom mluvit i v zahraničí, navíc se museli psát podrobné zprávy z cest.

Hrál jste v zahraničí i pod jiným souborem než byli Cvoci?

Ne nehrál.

Jak vlastně vzniklo jméno Vaší skupiny?

Náš název vznikl podle našeho prvního představení Cvoci. A diváci vždycky říkali: „Jee, ti Cvoci jsou dobrý. Viděli jste Cvoky? Jděte na Cvoky!“ I po ulici nás zdravili: „Čau Cvoci,“ a tak jsme se tak pojmenovali.

Vy jste ale hrál také ve filmu. Můžete nám některé z nich jmenovat, popřípadě popsát nějakou zajímavost z natáčení?

Hrál jsem například v Baladě pro banditu, Báječní muži s klikou. A největší roli jsem měl ve filmu Nechci nic slyšet. To je o chlapci, kterému na železničním přejezdu vlak najel do auta jeho rodičů, a ti pak zemřeli. Dále vyrůstal v SOS vesničce, takže nešel do „domova“, ale přestal následkem smrti svých rodičů mluvit. Já jsem tam hrál studenta a jezdili jsme s maringotkou po Čechách a hráli jsme divadlo a taky jsme jednou přijeli do té SOS vesničky a tam Dáša Bláhová zjistila, že tam žije tento kluk, který nemluví. A my jsme vymysleli takové představení, že když ten chlapeček viděl naše představení, tak v určité fázi najednou řekl: „Máma,“ a od té doby začal mluvit. Tak to byl pro mne nejzajímavější a nejkrásnější film.